

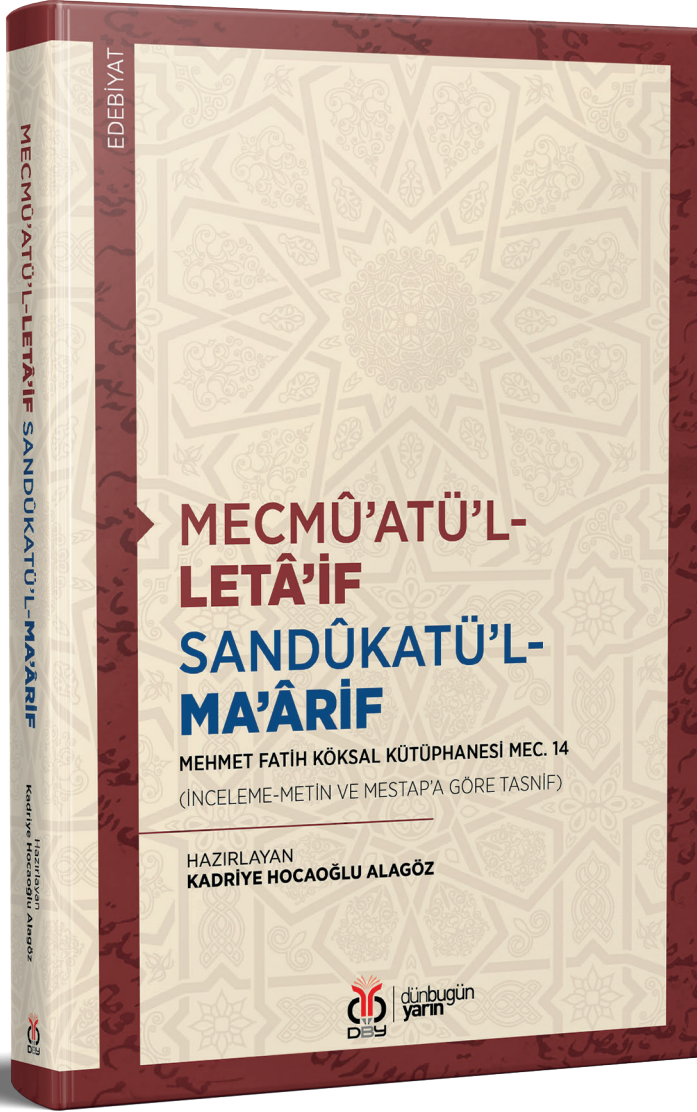
MECMÛ'ATÜ'L- LETÂ'İF SANDÛKATÜ'L- MA'ÂRİF

MEHMET FATİH KÖKSAL KÜTÜPHANESİ MEC. 14
(İNCELEME-METİN VE MESTAP'A GÖRE TASNİF)

HAZIRLAYAN
KADRIYE HOCAOĞLU ALAGÖZ

dünbugün
yarın

Bu PDF dokümanı, kitabın bir kısmını içermektedir.
DBY okurları için özel olarak oluşturulmuştur.

“dün”den öğrendiklerinle
“bugün”ü yaşamak
“yarın”ları aydınlatır.

“dün”den öğrendiklerinle
“bugün”ü yaşamak
“yarın”ları aydınlatır.

© 2025, DÜN BUGÜN YARIN YAYINLARI™

Tüm hakları saklıdır. Kaynak gösterilerek tanıtım amacıyla ve araştırma için yapılacak kısa alıntılar dışında, yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir şekilde kopya edilemez, elektronik ve mekanik yolla çoğaltılıp, yayımlanamaz ve dağıtılamaz.

DBY: 473

Edebiyat: 257

ISBN 978-625-5905-83-3

Sertifika No: 52315

Baskı Tarihi: İstanbul, 2025

Hazırlayan: Kadriye Hocaoğlu Alagöz

Kitap Editörü: Bilge Karga Göllü

Dizi Editörü: Furkan Öztürk

Yayın Yönetmeni: İrfan Güngörür

Baskı Hazırlık: DBY Ajans

Baskı/Cilt:

Birlik Fotokopi Baskı Ozalit ve Gıda San. Tic. Ltd. Şti.

(Sertifika No: 52846)

KÜTÜPHANE BİLGİ KARTI / Library Cataloging-in-Publication Data (CIP)

Mecmû'atü'l-Letâ'if Sandûkatü'l-Ma'ârif - Mehmet Fatih Köksal Kütüphanesi
Mec. 14 (İnceleme-Metin ve MESTAP'a Göre Tasnif)

Hazırlayan: Kadriye Hocaoğlu Alagöz (Dr.) Editör: Bilge Karga Göllü (Doç. Dr.)
İstanbul : DBY Yayınları, 2025.

406 s. ; 13,5 x 21,0 cm ____ (DBY Yayınları ; No. 473) ____

ISBN 978-625-5905-83-3

1- Edebiyat 2- Eski Türk Edebiyatı 3- Divan Edebiyatı 4- Mecmua 5- Şiir

DÜN BUGÜN YARIN YAYINLARI

Ankara Caddesi, Ünal Han No: 21/4

Cağaloğlu, Eminönü - Fatih / İstanbul

www.dby.com.tr • dby@dby.com.tr

Tel.: +90 212 526 98 06

İçindekiler

Kısaltmalar	6
Ön Söz	9

1. BÖLÜM

Mecmua	13
1.1. Türk Edebiyatında Mecmualar ve Şiir Mecmuaları	13
1.2. Mecmuaların Sistematik Tasnifi Projesi (MESTAP) ve Mecmua Çalışmaları	19

2. BÖLÜM

Mecmû'atü'l-Letâ'if Sandûkatü'l-Ma'ârif	23
2.1. Mecmua Hakkında Genel Bilgiler	23
2.1.1. Mecmuanın Mürettibi ve Tertip Tarihi	23
2.1.2. Mecmuanın Tertibine Dair Bilgiler	25
2.2. Mecmuanın Muhtevası	25
2.2.1. Mecmuada Yer Alan Şairler	25
2.2.2. Mecmuadaki Nazım Şekilleri	30
2.2.3. Mecmuadaki Aruz Kalıpları	38
2.2.4. Mecmuanın Özgün Değeri	39

3. BÖLÜM

Metin	43
3.1. Nüsha Tavsifi.....	43
3.2. Nüshanın İmla Hususiyetleri.....	44
3.3. Metnin Kuruluşunda İzlenen Yöntem.....	50
3.4. Metin.....	53
Sonuç	275
Kaynakça	279

EKLER

Ek 1: MESTAP Tablosu	287
Tablo 1: Manzum Bölümler Tablosu.....	288
Tablo 2: Mensur Bölümler Tablosu.....	349
Ek 2: Tıpkıbasım	351

Ön Söz

Son yıllarda klasik Türk şiiri ile ilgili yapılan metin çalışmalarının bir bölümü, mecmuaların neşri ile alakalıdır. Özellikle lisansüstü düzeyde artan mecmua çalışmalarıyla birlikte bilinmeyen birçok şairin şiir veya eserleri gün yüzüne çıkarılmaktadır. Ayrıca tertip edildiği döneme ait sosyal ve kültürel konuları ihtiva etmesinin yanı sıra gündelik hayata dair pek çok bilgi barındırması sebebiyle mecmualar hem edebiyat tarihi hem de kültür tarihi açısından önemli kaynaklar arasında yer almaktadır. Mecmua çalışmalarının artmasıyla edebiyat tarihinin arka planında eksik kalan konular aydınlatılmış olacaktır. Tüm bu düşünceler çerçevesinde Prof. Dr. Mehmet Fatih Köksal Kütüphanesi Türkçe Yazmalar Kataloğu Yz. 289-Mec. 14 numarada kayıtlı olan *Mecmû'atü'l-Letâ'if Sandûkatü'l-Ma'ârif* (Mehmet Fatih Köksal Kütüphanesi Mec. 14) başlıklı çalışma yayına hazırlanarak edebiyat tarihinin arka planına bir nebze olsun katkı sağlanması hedeflenmiştir.

Mecmû'atü'l-Letâ'if Sandûkatü'l-Ma'ârif (Mehmet Fatih Köksal Kütüphanesi Mec. 14), üç ana bölümden oluşmaktadır. Birinci bölüm, “Mecmua” başlığı altında “Türk Edebiyatında Mecmualar ve Şiir Mecmuaları” ile “Mecmuaların Sistematik Tasnifi Projesi (MESTAP) ve Mecmua Çalışmaları” hakkında bilgileri kapsamaktadır.

Burada amaç, mecmuayla ilgili teorik bilgilerin derlenmesinin yanı sıra mecmua çalışmalarını tarihî süreç içerisinde ele almaktır. İkinci bölüm, “Mecmû'atü'l-Letâ'if Sandûkatü'l-Ma'ârif” ana başlığında çalışmaya konu olan mecmuanın içeriği ve muhtevasına yönelik bilgileri içermektedir. Mecmuanın tertibi/mürettibi ve tertip tarihiyle ilgili bilgilerin yanı sıra mecmuadaki şairlerin yüz yıllara göre dağılımı, şiirlerin vezinleri, nazım şekilleri ve mecmuanın özgün değeri olmak üzere başlıklar altında değerlendirilmiştir. Üçüncü bölümde, “Metin” başlığı altında “Nüsha Tavsifi”, “Nüşhanın İmla Hususiyetleri” ve “Metnin Kuruluşunda İzlenen Yöntem” ele alınmıştır. Ardından transkripsiyonlu metin ve MESTAP tablosuna yer verilmiştir. “Sonuç” bölümünde ise *Mecmû'atü'l-Letâ'if Sandûkatü'l-Ma'ârif* in özellikle edebiyat tarihlerinde yer almayan son dönem şair/şairleri ve şiirlerini ihtiva etmesi yönüyle önemine vurgu yapılmıştır.

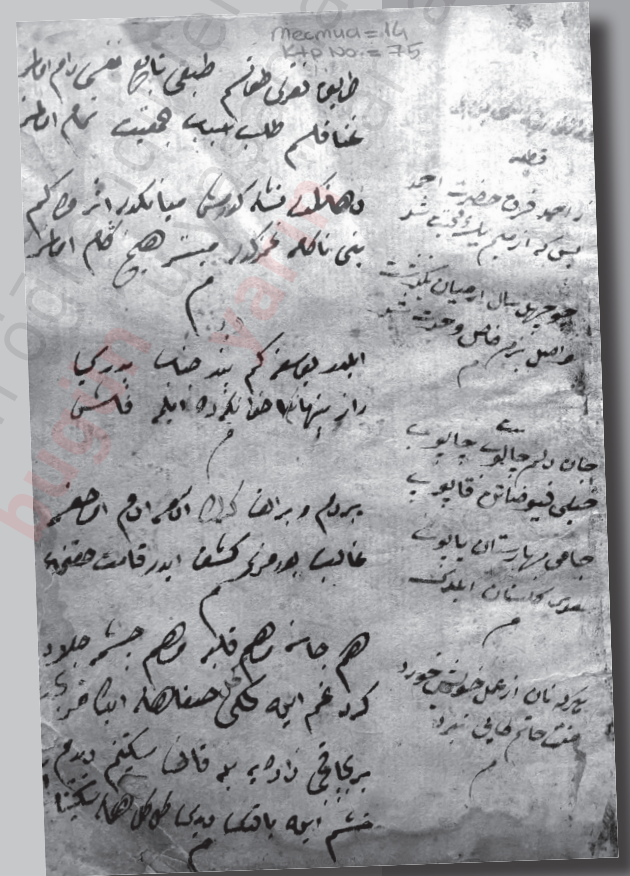
Yapılan her çalışma/kitap, kuşkusuz ki büyük bir emek ve özveri işidir. Bu süreçte araştırmacıya verilen destek ayrı bir kıymet taşımaktadır. Daima bilgi ve tecrübesine başvurduğum, kütüphanesinde bulunan bir mecmuayı benimle paylaşan kıymetli Hocam Prof. Dr. M. Fatih Köksal’a mecmuanın yayına hazırlanma sürecindeki tüm destek ve yönlendirmeleri için teşekkür ederim.

Kitabın editörlüğünü üstlenen, değerli öneriyle çalışmanın ete kemiğe bürünmesine katkı sağlayan kıymetli Hocam Doç. Dr. Bilge Karga Göllü’ye nezaketi ve desteği için minnettarım. Metin okuma konusunda bilgi ve dikkatlerinden yararlandığım değerli Hocalarım Prof. Dr. Beyhan Kesik ve Prof. Dr. İsmail Avcı’ya; Farsça mensur bölümlerdeki okunamayan kelimelerin çözümünde danıştığım kıymetli Hocam Prof. Dr. Mehmet Atalay’a; Farsça şiirlerin çevirisinde destek veren Doç. Dr. Mehmet Çelenk, Dr. Esra Yördem ve Arş. Gör. Muhammed Furkan Şahin’e; Arapça şiirlerin çevirisinde katkıda bulunan Dr. Abdulsattar Elhajhamed ve Dr. Mustafa Toprak’a teşekkürlerimi sunarım.

Ayrıca kitabın yayına hazırlanma süreci başta olmak üzere akademik hayatımdaki destekleri için değerli Hocam Prof. Dr. Özlem Ercan ve dostum Dr. Burcu Kaya Çakı’ya müteşekkirim. Bugüne kadar elde ettiğim başarıların hepsinde sonsuz destekleriyle beni kucaklayan aileme, her zaman yanımda olan ve desteğini hissettiren eşim Alper Alagöz’e, doğduğu günden itibaren hayatımı güzelleştiren biricik kızım Gökçe Alagöz’e minnettarım. *Mecmû'atü'l-Letâ'if Sandûkatü'l-Ma'ârif* (Mehmet Fatih Köksal Kütüphanesi Mec. 14) başlıklı çalışmanın bundan sonra yapılacak mecmua çalışmalarına bir nebze de olsa katkı sağlamasını dilerim.

Dr. Kadriye HOCAOĞLU ALAGÖZ
Bursa, Ekim 2025

Mecmû'atü'l-Letâ'if Sandûkatü'l-Ma'ârif

1¹

Ḳıṭʿa

ز احمد فرق حضرت احمد
بس که از صبح یک محبت شد

چو چهل سال از میان بگذشت
واصل بزم خاص و حرمت شد

2²

8'li hece ölçüsü

1. Cān [u] dilūm ʧalup ʧalup
Ḥaylī fuyūzātın kapup
Cāmī Bahāristān yapup
Saʿdī Gülistān eyledi

3³

هرکه نان از عمل خویش خورد
صفت حاتم طایی نبرد

¹ 1a.

² 1a.

³ 1a.

4¹

[Fuzûlî]

mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

1. Tarîk-ı fakr-ı tutsam tab'ı tâbi' nefis râm olmaz
Ğınā kılsam taleb esbâb-ı cem'iyet tamâm olmaz
2. Dehānuñdan nişān görmen miyānuñdan² eşer veh kim³
Ben-i⁴ nā-kāma ğamzeñdür⁵ müyesser hîç kām olmaz

5⁶

fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

1. İledir Yūsufa kim pend-i cenāb-ı pederi
Rāz-ı pinhānı Hāka nigeħde eyleme fāş⁷

6⁸

müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün

1. Bir dem ü bir elif gerek ādeme ādem olmağa
ĞĀLİB bu⁹ remzi keşf ider kâmet-i Hāḡ-nümā-yı ney

¹ 1a.

² miyānuñdan: miyānuñdur, nüsha.

³ Dehānuñdan nişān görmen miyānuñdan eşer veh kim: Dehānuñdan eşer görmen miyānuñdan nişān veh kim, D.

⁴ ben-i: men-i, D.

⁵ ğamzeñdür: 'ömrümden, D.

⁶ 1a.

⁷ Mısrada vezin kusurludur.

⁸ 1a.

⁹ bu: o, D.

Kaynakça

- Acıduman, A. (2008). Dâmâd-zâde Ebû'l-Hayr Ahmed Efendi ve Çay Risâlesi Üzerine Bir Çalışma. *Türkiye Klinikleri J Med Ethics*, 16(3), 139-147.
- Abdulkadiroğlu, A. & Sarı, M. (1998). *Recâizâde Ahmed Cevdet-Nevâdiru'l-Âsâr Fi Mütala'ati'l-Eş'âr* (Seçme Beyitler). Ankara: Anıl Matbaa ve Ciltevi.
- Açar, B. G. (2012). *Salâhaddîn-i Uşşâkî'nin Türkçe Divanı ve İncelemesi* [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. İstanbul Üniversitesi.
- Ak, C. (2001). *Bağdatlı Rûhî Dîvânı* (Karşılaştırmalı Metin). Bursa: Uludağ Üniversitesi Yayınları.
- Akçay, G. (2020). *Hisarcıklızâde Mes'ûd Mecmû'a-i Eş'âr* (İnceleme-Metin). Çanakkale: Paradigma Yayınevi.
- Akdoğan, Y. (yty). *Ahmedî İskender-nâme*. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları. <https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/10667,ahmediskendernameyasarakdoganpdf.pdf?0> [Erişim tarihi: 27.02.2025].
- Akkaya, H. (1994). *Nevres-i Kadîm ve Türkçe Divanı* [Doktora tezi]. Marmara Üniversitesi.
- Akkuş, M. (2018). *Nef'i Dîvânı*. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları. <https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/57741,nefi-divanipdf.pdf?0> [Erişim tarihi: 27.02.2025].
- Akkuş, M. (2021). *Abdullah Salahaddîn-i Uşşâkî Dîvânı*. İstanbul: Efla-tun Kitap.
- Akyüz, K., Beken, S. ve Yüksel, S. (1958). *Fuzûlî Dîvânı*. Ankara: TTK Yay.
- Altınışık, M. E. (2023). *Türk Halk Bilimi Araştırmalarında Cönkler*. Erzurum: Fenomen Yayıncılık.
- Arslan, M. (1992). Karabağlı Nigârî ve 'Çaynâme' Mesnevisindeki Karabağ Tasviri. *Kızılırmak Dergisi*, 4, 9-11.

- Arslan, M. & Aksoyak, İ. H. (1994). *Haşmet Külliyyâtı: Dîvân, Senedü'ş-Şu'arâ, Vilâdet-nâme (Sûr-nâme), İntisâbü'l-Mülûk (Hâb-nâme)*. Sivas: Dilek Matbaası.
- Arslan, M. (2004). *Antepli Aynî Divanı*. İstanbul: Kitabevi Yay.
- Avşar, Z. (2017). *Revânî Dîvânı*. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları. <https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/56143,revani-divanipdf.pdf?0> [Erişim tarihi: 27.02.2025].
- Ayan, H. (1993). Bir Nazire Mecmûası. *Marmara Üniversitesi Türklük Araştırmaları Dergisi*, 7, 111-118.
- Ayan, H. (1997). Bir Şiir Mecmuasında Ahmet Yesevî. *Selçuk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, 3, 79-84.
- Aydemir, Y. (2001). Şiir Mecmuaları ve Metin Teşkilinde Mecmuaların Rolü. *Bilgi*, 19(Güz), 147-156.
- Azar, B. (2005). *Türabi Divanı İnceleme Metin* [Yayınlanmamış doktora tezi]. Fırat Üniversitesi.
- Bilgin, A. A. (2003). *Mir Hamza Seyyid Nigârî Dîvân-ı Seyyid Nigârî*. İstanbul: Kule İletişim.
- Bilgin, A. A. (2022). *Niyâzî-i Mısırî Divanı*. İstanbul: Kapı Yayınları.
- Bilkan, A. F. (1997). *Nabi Divanı*. İstanbul: MEB Yay.
- Canpolat, M. (1982). *Ömer Bin Mezid Mecmû'atü'n-Nezâ'ir*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Cunbur, M. (1974). Folklor Araştırmalarında Cönklerin Yeri. *1. Uluslararası Türk Folklor Semineri Bildirileri* (ss. 69-73). Ankara: Başbakanlık Basımevi.
- Çakır, M. S. (2018). *Yahyâ Nazîm Divanı (İnceleme-Tenkitletli Metin)* [Yayınlanmamış doktora tezi]. Cumhuriyet Üniversitesi.
- Çavuşoğlu, M. & Tanyeri, M. A. (1981). *Hayretî Divan Tenkitli Basım*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları.
- Çeçen, H. (2008). *Fıtnat Hanım Hayatı, Sanatı ve Divanı (İnceleme Metin)*. Ankara: Bizim Büro Yayınları.
- Demirbağ, Ö. (1999). *Koca Râgîb Paşa ve Dîvân-ı Râgîb* [Yayınlanmamış doktora tezi]. Yüzüncü Yıl Üniversitesi.
- Demirel, G. (2005). *18. Yüzyıl Şairlerinden Belîğ Mehmed Emîn Dîvânı: İnceleme- Tenkitli Metin-Tahlil* [Yayınlanmamış doktora tezi]. Fırat Üniversitesi.
- Demirel, Ş. (2017). *Şehrî Dîvânı*. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları. <https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/56340,sehri-divanipdf.pdf?0> [Erişim tarihi: 27.02.2025].
- Derici, R. (2022). *Emîn Mehmed Yenişehirli Dîvânı (İnceleme-Metin)* [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. İstanbul: Marmara Üniversitesi.

- Doğan, M. N. (Ed.). (2000). *Fuzûlî Leylâ ve Mecnûn -Metin, Düzyazıya Çeviri, Notlar ve Açıklamalar-*. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Düzenli, M. B. & Çukurlu, T. (2024). *Enderunlu Fâzıl Divanı*. Çanakkale: Paradigma Yayınevi.
- Erdoğan, K. (2019). *Niyâzî-i Mısırî Divanı*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Ergin, M. (1949). Câmîü'l-me'âni'deki Türkçe Şiirler. *Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, III(3-4), 539-569.
- Erişen Yazıcı, G. (2017). *Edirneli Kâmi ve Dîvânı*. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları. <https://ekitap.ktb.gov.tr/TR-195832/kami-divani.html> [Erişim tarihi: 28.03.2025].
- Genç, İ. (2005). *Hoca Neş'et Hayatı, Edebî Kişiliği ve Divanının Tenkidli Metni*. İzmir: Kanyılmaz Matbaası.
- Grynaş, K. A. (2011). Şiir Mecmuaları Hakkında Yapılan Çalışmalar Bibliyografyası. *Selçuk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 25, 245-260.
- Grynaş, K. A. (2014). *Pervâne Bey Mecmuası - Pervâne b. Abdullah (3 cilt)*. İstanbul: Akademik Kitaplar.
- Gökyay, O. Ş. (1984). Cönkler Üzerine. *Folklor ve Etnografya Araştırmaları*, 107-173. İstanbul: Anadolu Sanat Yayınları.
- Gökyay, O. Ş. (1993). Cönk. *TDV İslâm Ansiklopedisi* (Cilt 8, ss. 73-75). İstanbul: TDV Yayınları.
- Günay, F. (2001). *Râşid (Vakantivis), Hayatı, Edebî Kişiliği, Divanının Tenkitli Metni ve İncelemesi* [Yayınlanmamış doktora tezi]. Trakya Üniversitesi.
- Gürbüz, M. (2011). Biyografik Değer Olarak Şiir Mecmuaları. *Prof. Dr. Mustafa İsen adına uluslararası klâsik Türk edebiyatında biyografi sempozyumu – Bildiriler*, Nevşehir Üniversitesi, 6-8 Mayıs 2010, Nevşehir (ss. 315-328). Ankara: AKM Yayını.
- Gürbüz, M. (2012). Şiir Mecmuaları Üzerine Bir Tasnif Denemesi. H. Aynur vd. (Ed.), *Eski Türk Edebiyatı Çalışmaları VII, Mecmûa: Osmanlı Edebiyatının Kırkambarı* (ss. 97-113). İstanbul: Turkuaz Yayınları.
- Gürbüz, M. (2013). Şiir Mecmualarının Kaynakları Üzerine. *Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 8(1), 315-322.
- Gürel, R. (yty). *Enderunlu Vâsıf Divanı*. İstanbul: Kitabevi Yay. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/kulturk/issue/81505> [Erişim tarihi: 27.02.2025].
- İpekten, H. (1990). *Nâilî Divanı*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- İpekten, H. (1999). *Nâilî Hayatı, Edebî Kişiliği ve Bazı Şiirlerinin Açıklamaları*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- İsen, M., Bilkan, A. F. & Durmuş, T. I. (2012). *Sultanların Şiirleri, Şiirlerin Sultanları*. İstanbul: Kapı Yayınları.

- Kaplan, M. (2019). *Neşâtî Dîvânı*. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları. Erişim: <https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/67330,nesati-divanipdf.pdf?> [Erişim tarihi: 01.03.2025].
- Karacan, T. (1991). *Bosnalı Alaeddin Sâbit Divan*. Sivas: Cumhuriyet Üniversitesi.
- Karavelioğlu, M. A. (2014). *Şem'î Dîvânı*. Ankara: Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı Yayınları.
- Karavelioğlu, M. A. (2015). *Mecmû'a-i Kasâ'id-i Türkiyye*. Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları.
- Kavruk, H. (yty). *Şeyhülislâm Yahyâ Dîvânı*. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları. Erişim: <https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/10655,seyhulislamiyah-yadivanihasankavrukpdf.pdf?0> [Erişim tarihi: 01.03.2025].
- Kaya, H. (2009). *18. yy. Şairi Âsaf ve Dîvânı (İnceleme-Tenkitli Metin-Dizin)* [Yayınlanmamış doktora tezi]. Marmara Üniversitesi.
- Kesik, B. (2012). *Selîmî (II. Selîm) Divançesi*. Ankara: Vizyon Yayınevi.
- Kılıç, A. (2012). Mecmua Tasnifine Dair. H. Aynur vd. (Ed.), *Eski Türk Edebiyatı Çalışmaları VII, Mecmua: Osmanlı Edebiyatının Kırkambarı* (ss. 80-96). İstanbul: Turkuaz Yayınları.
- Kılınç, A. (2017). *Fuzûlî'nin Türkçe Dîvânı (Edisyon kritik ve konularına göre Fuzûlî Dîvânı)* [Doktora tezi]. İstanbul Üniversitesi.
- Koncu, H. & Çakır, M. (2012). Şairleri Yetiştiren Bir Kaynak Olarak Mecmûa. H. Aynur vd. (Ed.), *Eski Türk Edebiyatı Çalışmaları VII, Mecmua: Osmanlı Edebiyatının Kırkambarı* (ss. 117-134). İstanbul: Turkuaz Yayınları.
- Koz, S. (1977). Cönk. *Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi* (Cilt 2, ss. 83-85). İstanbul: Dergâh Yayınları.
- Köksal, M. F. (2001). *Edirneli Nazmî Mecmû'atü'n-Nezâ'ir (İnceleme-Tenkitli metin)* (3 cilt) [Doktora tezi]. Hacettepe Üniversitesi.
- Köksal, M. F. (2012). Şiir Mecmualarının Önemi ve Mecmuların Sistematik Tasnifi Projesi (MESTAP). H. Aynur vd. (Ed.), *Eski Türk Edebiyatı Çalışmaları VII, Mecmua: Osmanlı Edebiyatının Kırkambarı* (ss. 409-431). İstanbul: Turkuaz Yayınları.
- Köksal, M. F. (2016). Cönklerde Divan Şiiri, Divan Şiirinde Cönkler. *Millî Folklor*, 111, 28-40.
- Köksal, M. F. (2017). Divan Şiiri-Cönk İlişkisi ve 'Cönk' Redifli Gazeller. *Selçuk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 37, 247-290.
- Köksal, M. F. (2018a). Yazma mecmualara dair yeni bir tasnif denemesi. In *ICOESS 2. Uluslararası Avrasya Sosyal Bilimler Kongresi, Side/ Antalya Bildiri Tam Metinleri Kitabı* (ss. 87-92).

- Köksal, M. F., Kaçar, M. & İlhan, M. (2018b). *Prof. Dr. Mehmet Fatih Köksal Kütüphanesi Türkçe Yazmalar Kataloğu*. İstanbul: Kesit Yay.
- Köksal, M. F. (2022). Mecmû'a-i Eş'âr-ı Nûrî / Mecmû'atü'l-Letâif Sandûkatü'l-Ma'ârif (M. Fatih Köksal Şahsî Kütüphanesi, Yz. 289-Mec. 14). *Türk Edebiyatı Eserler Sözlüğü*. <http://tees.yesevi.edu.tr/madde-detay/mecmua-i-esar-i-nuri> [Erişim tarihi: 17.06.2024].
- Köksal, M. F. (2023a). *Mecmua Okumaları I-IV* (H. Aşı & H. Sönmez, haz.). İstanbul: DBY Yayınları.
- Köksal, M. F. (2023b). Cönkler. *Turkish Studies - Language*, 01, 587-612.
- Kurnaz, C., & Aydemir, Y. (2013). Mecmualara Sorulması Gereken Sorular. *Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 8(1), 51-64.
- Kurnaz, C. & Çeltik, H. (2013). *Divan Şiiri Şekil Bilgisi*. İstanbul: Kurgan Yayınevi.
- Kut, G. (1986). Mecmû'a. *Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi (Devirler, İsimler, Eserler, Terimler)* (Cilt 6, ss. 170-174). İstanbul: Dergâh Yayınları.
- Kut, G. (2005). Bir Cönk Üzerine. *Yazmalar Arasında Eski Türk Edebiyatı Araştırmaları* (ss. 315-334). İstanbul: Simurg Yayınları.
- Kuzucu, K. (2012). *Bin Yılın Çayı: Osmanlı'da Çay Ve Çayhane Kültürü*. İstanbul: Kapı Yayınları.
- Kuzucu, K. (2020). Çay. *TDV İslâm Ansiklopedisi* (Cilt Ek-1, ss. 285-287). İstanbul: TDV Yayınları.
- Küçük, S. (1994). *Bâkî Dîvânı (Tenkitli Basım)*. Ankara: TDK Yayınları.
- Levend, A. S. (1984). *Türk Edebiyatı Tarihi Giriş*. Ankara: TTK Yayınları.
- Macit, M. (2017). *Nedîm Dîvânı*. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları. Erişim: <https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/56214,nedim-divanipdf.pdf?0> [Erişim tarihi: 01.03.2025].
- Mengi, M. (1997). Bir Şiir Mecmuası Hakkında. *Türkoloji Dergisi*, 7, 73-78.
- Mengi, M. (2020). *Mesîhî Dîvânı*. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları. Erişim: <https://ekitap.ktb.gov.tr/TR-272452/mesih-divani.html> [Erişim tarihi: 17.07.2024].
- Nûrî (Yz.). *Mecmû'atü'l-Letâ'if Sandûkatü'l-Ma'ârif*. Prof. Dr. Mehmet Fatih Köksal Kütüphanesi, Yz. 289-Mec. 14.
- Okatan, H. İ. (1995). *Kafzâde Fâ'izî: Hayatı, Eserleri, Sanatı - Tenkitli Divan Metni* [Doktora tezi]. Ege Üniversitesi.
- Okçu, N. (2011). *Şeyh Gâlib Dîvânı: Hayatı, Edebî Kişiliği, Eserleri, Şiirlerinin Umûmî Tahlili*. Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı Yay.
- Özen, V. (2010). *Nâfî' Dîvânı, İnceleme-Transkripsiyonlu Metin* [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Fırat Üniversitesi.

- Özer, Ö. (2022). Çaynâme (Nigârî). *Türk Edebiyatı Eserler Sözlüğü*. <http://tees.yesevi.edu.tr/madde-detay/cayname-nigari> [Erişim tarihi: 02.03.2025].
- Özgül, M. K. (2022). *Divan Yolu'ndan Pera'ya Selâmetle Modern Türk Şiirine Doğru*. İstanbul: Ötüken Yayınları.
- Özkan, Ö. (2003). Handî ve Dîvânçesi I. *Hacı Bektaş Veli Araştırma Dergisi*, 27, 309-338.
- Saraç, M. A. Y. (2002). *Emrî Divanı*. İstanbul: Eren Yay.
- Saraç, M. A. Y. (2022). *Kemâl Paşazâde Dîvân ve Diğer Şiirler*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Sarı, M. (2013). *Mevlevî Âşık ve Şâir Konyalı Şem'î: Hayatı, Edebî Şahsiyeti ve Divanı*. Konya: Konya Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Yayınları.
- Süngü, Z. (2020). Şiir Mecmuaları Hakkında Yapılan Yeni Çalışmalar Bibliyografyası ve MESTAP. *Divan Edebiyatı Araştırmalar Dergisi*, 25, 917-1056.
- Şemsettin Sami (H. 1317). *Kâmûs-ı Türkî*. İstanbul: İkdâm Matbaası.
- Tarlan, A. N. (1948a). *Şiir mecmualarında XVI ve XVII. Asır Dîvân Şiiri: Rahmî ve Fevrî*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Yayınları.
- Tarlan, A. N. (1948b). *Şiir mecmualarında XVI ve XVII. Asır Dîvân Şiiri: Ubeydî-Aşkî- Şem'î-İşretî*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Yayınları.
- Tarlan, A. N. (1948c). *Şiir mecmualarında XVI ve XVII. Asır Dîvân Şiiri: Ulvî-Me'âlî-Nihânî-Feyzî-Kâtibî*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Yayınları.
- Tarlan, A. N. (1949). *Şiir mecmualarında XVI ve XVII. Asır Dîvân Şiiri: Revânî-Hayretî-Haverî-Ahî-Peyâmî-Sânî*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Yayınları.
- Tekin, F. (2001). *Âgehî Divanı (Ta'vizü'Âşıkân)'Nın Dil Özellikleri (Ses ve Şekil Bilgisi)* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Atatürk Üniversitesi.
- Tekin, F. (2006). Muhammed Rıza Âgehî ve 'Çay' Redifli Bir Gazeli. *Türk Dünyası Dil ve Edebiyat Dergisi*, 21, 129-134.
- Tel, H. & Yenikale, A. (2022). Nef'î'nin Sahbâ-Nâmesinin Şerhi. *Korkut Ata Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, 8, 593-609.
- Tulum, M. & Tanyeri, A. (1977). *Nev'î Divanı*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları.
- Tunç, M. Ş. (1943). *İnsan Ruhu Üzerinde Gezintiler*. İstanbul: Cumhuriyet Matbaası.
- Uğur, M. (2023). MESTAP (Şiir Mecmualarının Sistematiği Tasnifi Projesi) Bibliyografyası. *KÜLTÜRK Türk Dili ve Edebiyatı Araştırmaları Dergisi*, 8, 103-153.
- Uzun, M. İ. (2003). Mecmua. *TDV İslâm Ansiklopedisi* (Cilt 29, ss. 265-268). İstanbul: TDV Yayınları.

- Uzun, M. İ. (2010). Şarkı. *TDV İslâm Ansiklopedisi* (Cilt 38, ss. 357-358). İstanbul: TDV Yayınları.
- Ünver, İ. (1993). Çevriyazıda Yazım Birliği Üzerine Öneriler. *Türkoloji Dergisi*, 11(1), 51-89.
- Varişoğlu, M. C. (1997). *Hâtem Hayatı, Edebî Şahsiyeti, Divanı'nın Tenzitli Metni ve İncelemesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Atatürk Üniversitesi.
- Yavuz, K. & Yavuz, O. (2016). *Muhibbî Dîvânı*. Ankara: Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı Yayınları.
- Yekbaş, H. (2015). Sivaslı Bir Divan Şairi: Rûhî. *Cumhuriyet Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 39(2), 1-30.
- Yekbaş, H. (2017). *Sivaslı Rûhî Divanı*. Sivas: Sivas Belediyesi Yayınları.
- Yıldız, A. (2010). *Fenâyî Cennet Efendi Divanı*. Sivas: Cumhuriyet Üniversitesi Yayınları.
- Yöntem, A. C. (1927). Edebî ve Tarihî Tedkiklere Yarayacak Eserlerden: Bazı Mecmualara Dair. *Hayat*, 32, 103-105.

Ek 1: MESTAP Tablosu

Tablo 1: Manzum Bölümler Tablosu

Yer Nu.: M. Fatih Köksal Kütüphanesi Türkçe Yazmalar Katalogu No. 289-Mec. 14

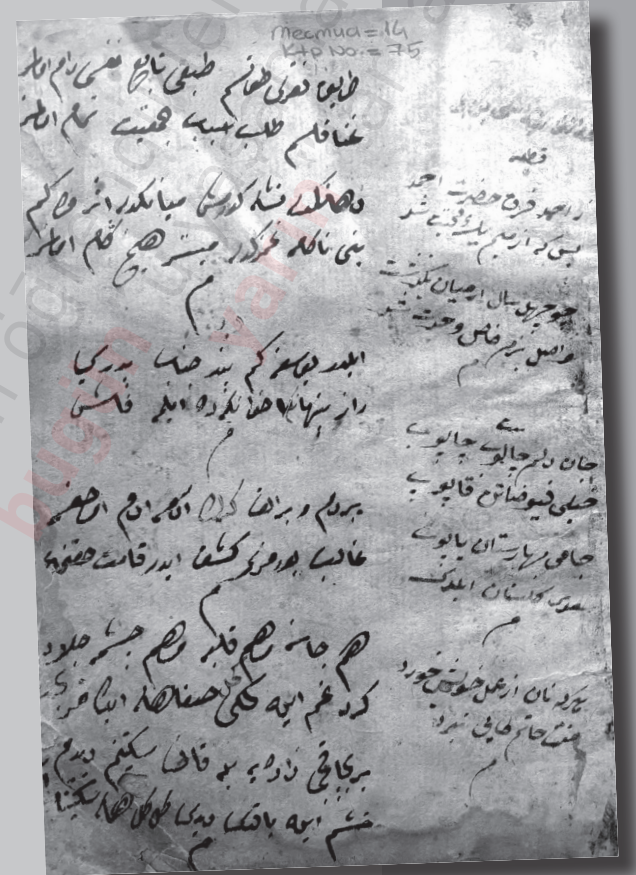
Yp. nu.	Mahlas	Matla' beyti / bendi	Makla' beyti / bendi	Nazım şekli / birimi	Nazım türü	Vezin	Açıklamalar
1a	-	زاحد فوق حضرات احمد بس که از صبح یک محبت شد	چو چهل سال ار میان یگداشت واصل بزم خاص و حرمت شد	Nazm	-		Farsça'dır. Şiirde "Kıta" başlığı bulunmasına karşın "nazm" örneğidir.
1a	-	Cân [u] dîlüm çalup çalup Havîf fuyûzâtm kapup Câmî Bahâristân yapup Sâ'edî Gülüstân eyledi	-	Semai	-	8'li hece ölçüsü	
1a	-	هر که نان از عمل خوش خورد صفت حاتم طایی برد	-	Matla	-		Farsça'dır.
1a	[Fuzûlî]	Tanîk-i fakr-e tutsam tab-e ânâ kıskam taleb esbâb-ı cemî'iyet tamâm olmaz	Dehânından nişân görmey miyânından esrâr vah kim Ben-i nâ-kâma gâmezîdür miyesser hiç kâm olmaz	Gazel 2 Beyit	-	--- / --- / --- / ---	Şiir, <i>Fuzûlî Divanı</i> 'nda 7 beyitlik bir gazeldir. (G. 108)
1a		İlerdir Yüsufa kim pend-i cenâb-ı pederi Râz-e pinhân Hâka nigehde eyleme fâş	-	Müfred		--- / --- / --- / ---	
1a	Gâlib	Bir dem ü bir elif gerek âdemle âdem olmağa GÂLIB bu renzi keşf eder kâmet-i Hâk-nümâ-yı ney	-	Müfred		--- / --- / --- / ---	Şiir, <i>Gâlib Divanı</i> 'nda 14 beyitlik bir gazeldir. (G. 305)
1a	[Gâlib]	Hem câne vü hem kalbe vü hem çeşme cîlâdır Ger-dî gam ile kuht-ı şîfâhân ilemez bahş	-	Müfred		--- / --- / --- / ---	Şiir, <i>Gâlib Divanı</i> 'nda 7 beyitlik bir gazeldir. (G. 28)
1a		Bir pıracık-zâdeye ben kan sikkünüm didüm Hışm ile bakdı dîdi gel hemân sikkünüm [al]	-	Müfred		--- / --- / --- / ---	

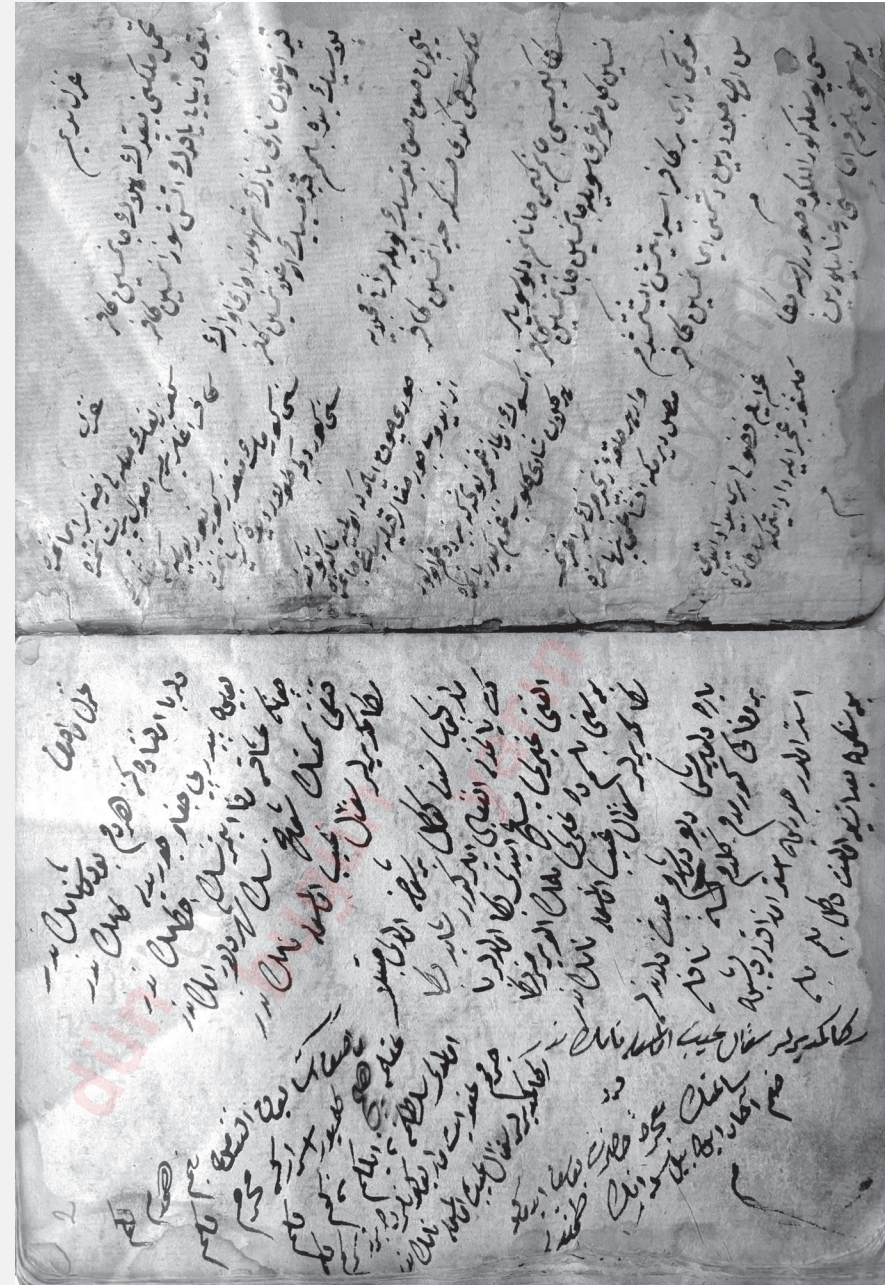
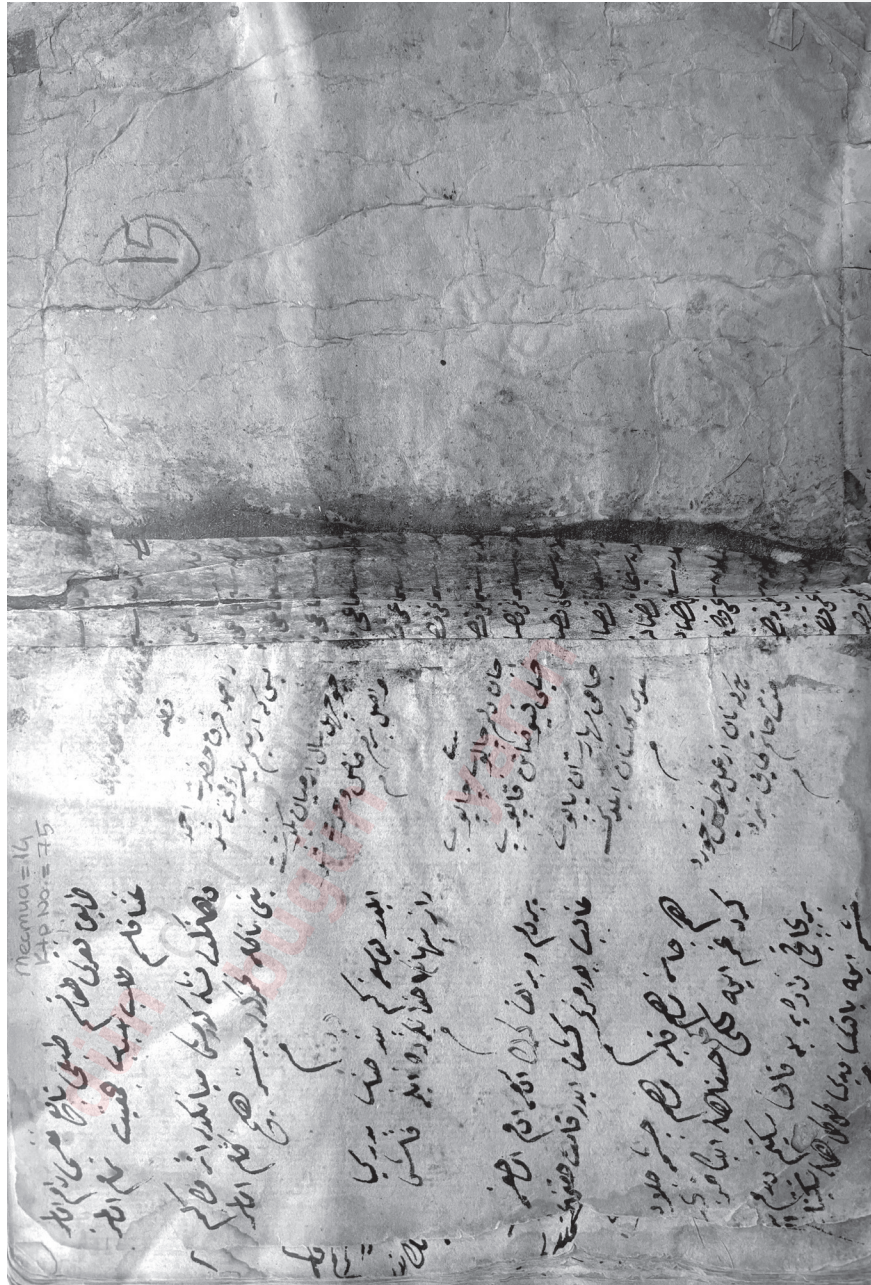
Yp. nu.	Mahlas	Matla' beyti / bendi	Makla' beyti / bendi	Nazım şekli / birimi	Nazım türü	Vezin	Açıklamalar
1b	Nedîm	Tahammül mülkünü yâkûdî Hülâgü' fîhân mısın kâfir Bütûn dünyâyı yâkûdî âteş-i süzân mısın kâfir	NEDİM-i zâr bir kâfir esîr itmiş işitmişim Sen ol cellâd-ı dîn düşmen-i linân mısın kâfir	Gazel 5 Beyit		--- / --- / --- / ---	Nîshada "Gazel-i Nedîm" başlığı bulunmaktadır. Şiir, <i>Nedîm Divanı</i> 'nda 8 beyittir. (G. 41).
1b	[Bâkî]	Seni Yüsufa güzelikte şorarlarsa bâta Yüsuf bilmezem amma seni râta bitürin	-	Müfred		--- / --- / --- / ---	Şiir, <i>Bâkî Divanı</i> 'nda 5 beyitlik bir gazeldir (G. 363).
1b	Fuzûlî	Küfr-i zülfitin salâhi rahpeler îmânımıza Kâfir âğlar bizim ahyâl-i perîşânımıza	Ğam-ı eyyâm FUZÜLİ bizi bî-âd iddi Gelmişiz 'acız ile dâd itmege sultânımıza	Gazel 6 Beyit		--- / --- / --- / ---	Nîshada "Gazel" başlığı bulunmaktadır. <i>Manzûme, Levlâ ile Mevrûn Mesnevisi</i> 'nde yer almaktadır.
2a	Vâsîf	Dil-rûhâ tiffâdetle her dem bu düşrâmün nedir Böyle pey-der-pey ceâ vü cevden kâmnü nedir Çünkü 'uşşâka vefâ etmezsin ahlâmün nedir Kângî semtün şühûsun şehri-i dil-âramün nedir Sâta kim derler sü'âl 'ayb olmasa nâmnü nedir	VÂSİF-âsâ yok efendimle benim hem-demliğim 'Aklına hiç gelmiyor esrârîta mahremliğim Olmadı sultânına ne iyliğim ne kemliğim Cürmüm 'âv et var bugünlerde bir sersemliğim Sâta kim derler sü'âl 'ayb olmasa nâmnü nedir	Muhammes 4 Bent		--- / --- / --- / ---	Nîshada "Gazel-i Vâsîf" başlığı bulunmaktadır. Şiir, <i>Enderunlu Vâsîf Divanı</i> 'nda 7 bentir (215).
2a		Sâ'atün mî' cîze-i hâzret-i Yüsuf idi kim Zamm-ı âhâd ile bil silme anuñ zmnundan (?)	-	Müfred		--- / --- / --- / ---	Nîshada "Ferîd" başlığı bulunmaktadır.
2b	Sâkıb	Pîç ü tâb olmış yüzünde zülf-i 'anber-sâ midir Yoksa genc-i hîsnün etrâfında eplerhâ midir	Gülşen-i vâsîfına nâlem işidip ol mâh dîmiş Bu öten bülbül mi yoksa SÂKİB-i şeydâ midir	Gazel 5 Beyit		--- / --- / --- / ---	Nîshada "Gazel-i Şâkıb" başlığı bulunmaktadır.
2b		Güzel sevsem hatâdır sevmesem âzâdedir dirler Şu içsem kâse-i fâğîr içinde bâdedir dirler	-	Matla		--- / --- / --- / ---	
2b	Hâfîz Himmet	Bâde-mestem âteş-i 'aşka vürünc şiddeti Hâk-i pâ-yi yâre döküldüm âb-ı rıyâ' izzeti	Şar'at-ı cem' çâr'-anâşir çâr-eybâundadır Eyledi dörd üstüne hâkkâ ki HÂFİZ HİMMETİ	Gazel 5 Beyit		--- / --- / --- / ---	Nîshada "Gazel-i Hâfîz 'Ayrıntı Eş-şehrî (...)-zâde" başlığı bulunmaktadır.

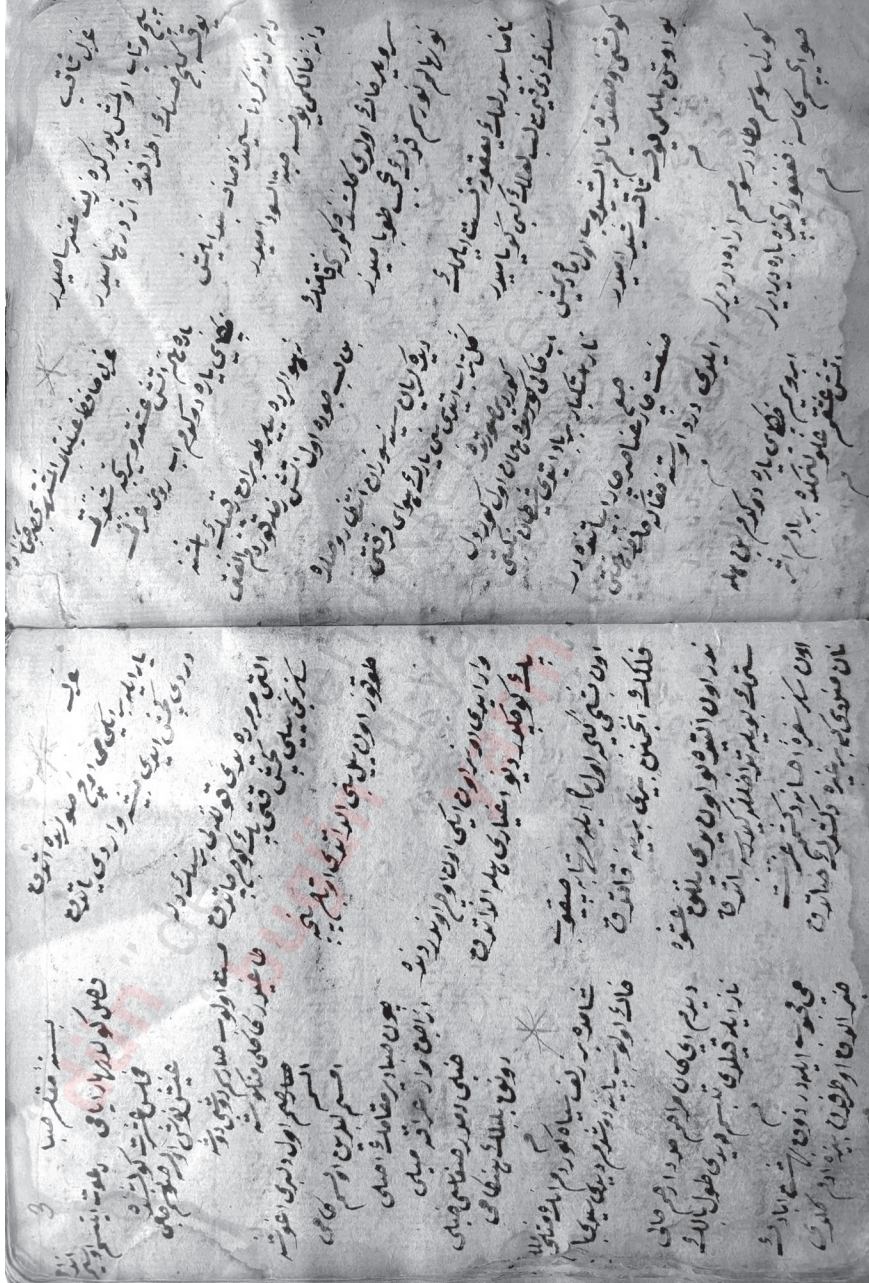
Yp. nu.	Mahlas	Matla 'beyti / bendi	Makta 'beyti / bendi	Nazım şekli / birimi	Nazım türü	Vezin	Açıklamalar
2b		Âb-ı rüyum hâk-pây-ı yâre döküdüm ben hele Âteş-i aşkım 'âlevlenmekte ber-bâdum eger	-	Müfred		... / ... / ... / ...	
3a	İzret	Yâr ile bir ki mey iç şûlarında aldık Dördü geçmiş idi bişe vardı yatdık	On sekiz safre-i ihşâna değışem 'İZZET Nân-ı monlâyı ki biz gayra değıştük şatdık	Gazel	7 Beyit	... / ... / ... / ...	Nişhada "Gazel" başlığı bulunmaktadır.
3a		Faâl-ı güldür bahâr eyvâmı Davet tîsem o şim-endâmı Meclis-i 'işret-i gülşende 'İyş [u] nûş olsa şunsam câmi	Çün şâbâdîr makamın aşl Azâk var nîka meyli Haylî demdir safâsı haylî Revnak-ı bulbuliân hengâmı	Murabba 3 Bent	... / ... / ... / ...	Nişhada "Beste-i Makam-ı Şâbâ" başlığı bulunmaktadır.	
3a		Şâmda bir zulf-i sıyâh gördüm anuñ mıñ ilâh Hâk olup pâyına düşdüm didi seydi bi'lîlâh	Didüm ey kân-ı merâhım hâlî medet erham hâlî Nâz ile kıldı tebeşşüm didi tül-ı bâlûn	Nazm		... / ... / ... / ...	
3a		Mey-i mahbûb iledür zevk[i] behîş-âbâduñ Haber aldık o tarâtıdan bize âdem geldi	-	Müfred		... / ... / ... / ...	
3b	Hâkî	Hâbertâr ol şol ki itse zen nîkahın ihtiyâr Bilmek çün er ile 'avratı ismin eyle şümâr	Zâht için işhu Muhyiddîn 'Arabî istihrâcın HÂKİYâ marzûm kıl yârana olsun yâülgâr	Gazel 6 Beyit		... / ... / ... / ...	Nişhada "İzdivâc Hâkında Şeyh Muhyiddîn-i 'Arabî Kudûse Sırruhu Hazretleriniñ İstihrâcdur" başlığı bulunmaktadır.
3b	Fitnat	Bilürüz olduñ ey şûh verâdan fârğ Kâ'ilüz olma hemân cev [û] cefâdan fârğ	Dâstân-ı dilümü gûş iden olsa ne 'aceb FİTNAT'ı kıssa-i şâhile geclâdan fârğ	Gazel		... / ... / ... / ...	Nişhada "Gazel" başlığı bulunmaktadır. <i>Divan</i> 'da 30. gazeldir.
4a	Emîr	Gider ey tül-ı yeñim irşe (?) (...) çok sürmez Nâkl olur âlden ele sikke-i zer çok sürmez	İntikâm alınur âclâdan EMİR'üm şâhri it Gelür elbetle bize devr-i âğır çok sürmez	Gazel 5 Beyit		... / ... / ... / ...	Nişhada "Gazel" başlığı bulunmaktadır.

Ek 2:
Tıpkıbasım

Mecmû'atü'l-Letâ'if
Sandûkatü'l-Ma'ârif

MECMÛ'ATÜ'L-LETÂ'İF SANDÛKATÜ'L-MA'ÂRİF

Prof. Dr. Mehmet Fatih Köksal Kütüphanesi Türkçe Yazmalar Kataloğu Yz. 289-Mec. 14 numarada kayıtlı *Mecmû'atü'l-Letâ'if Sandûkatü'l-Ma'ârif* adlı mecmuanın transkripsiyonlu metninin sunulduğu ve MESTAP'a göre tasnifinin yapıldığı bu çalışma, Osmanlı şiir geleneğinin geç dönem özelliklerini yansıtan edebî bir kaynaktır. Mecmua, XIV. yüzyıldan XIX. yüzyıla kadar uzanan 577 şiir içermekte; özellikle XVIII. yüzyıl şairlerinin şiirleriyle öne çıkmaktadır. Antepli Aynî, Enderunlu Fâzıl, Enderunlu Vâsîf, Eski Zağralı Handî, Hakkı İzzet, Nâfi' ve Tûrâbî gibi şairlerin yer aldığı mecmua, XIX. yüzyılda tertip edildiği anlaşılan zengin bir antoloji niteliğindedir.

Eserde, mecmuanın mürettibi olduğu düşünülen Nûrî veya Tevfik mahlaslı, biyografik kaynaklarda adına rastlanmayan şair/şairlere ait manzumelerin bulunması, mecmuayı benzerlerinden ayırır. Ayrıca mecmuada daha önce örneğine rastlanmayan bir aruz vezniyle kaleme alınmış şiirin varlığı, çalışmayı hem edebiyat incelemeleri hem de aruz araştırmaları açısından değerli kılmaktadır. *Mecmû'atü'l-Letâ'if Sandûkatü'l-Ma'ârif* üzerine yapılan bu inceleme, yalnızca bir mecmuanın tanıtımıyla sınırlı kalmamakta; klasik Türk şiirindeki mecmua geleneğini, metin çeşitliliğini ve şair-mürettip ilişkisini ortaya koyarak edebiyat tarihi çalışmalarına yeni bir katkı sunmaktadır.

"dün"den öğrendiklerinle
"bugün"ü yaşamak
"yarın"ları aydınlatır.

ISBN 978-625-5905-83-3

9 786255 905833